

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การให้ข้าราชการไปปฏิบัติงานในตำแหน่งรองเลขาธิการคุรุสภาโดยนับเวลา
เหมือนเต็มเวลาราชการ

กระทรวงศึกษาธิการได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๙/๔๑๐ ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีหนังสือ ที่ ศธ ๐๔๐๐๙/๑๒๔๓ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๕ นำเรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการว่า สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ ศธ ๕๑๐๒.๘/๑๙๙๒ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๔ แจ้งว่า สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาได้มีคำสั่ง ที่ ๑๕๖/๒๕๕๑ สังกัด วันที่ ๑๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่งตั้งให้นายสุรินทร์ อินทร์รักษา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำริน จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต ๒ ให้ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการคุรุสภา โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งเป็นระยะเวลา ไม่เกินสี่ปี นับตั้งแต่วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๕ และสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ ได้มีคำสั่งที่ ๕๙๘/๒๕๕๑ สังกัด วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๑ อนุญาตให้นายสุรินทร์ฯ ลาออกจากราชการตั้งแต่วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๑ เพื่อไปปฏิบัติงาน ในตำแหน่งรองเลขาธิการคุรุสภา เนื่องจากนายสุรินทร์ฯ ไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งรองเลขาธิการ คุรุสภา มีวาระการดำรงตำแหน่งไม่เกินสี่ปี ตามมาตรา ๔ ววรรคหนึ่ง แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนด หลักเกณฑ์การสั่งให้ข้าราชการไปทำการซึ่งให้นับเวลาระหว่างนั้นเหมือนเต็มเวลาราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่บัญญัติว่า “การสั่งให้ข้าราชการไปทำการใด ๆ ซึ่งจะนับเวลาระหว่างนั้นเหมือนเต็มเวลาราชการ ได้ตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ต้องเป็นการสั่ง ให้ไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศหรือเป็นการสั่งให้ไปทำการอย่างอื่น ซึ่งมีใช้การสั่ง ให้ไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศโดยได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือปลัดกระทรวง ที่รัฐมนตรีเจ้าสังกัดมอบหมาย ทั้งนี้ ให้มีระยะเวลาการไปปฏิบัติงานหรือไปทำการไม่เกินสี่ปี และการไปปฏิบัติงานหรือไปทำการดังกล่าวต้องเป็นประโยชน์แก่ทางราชการ” เพื่อให้เป็นไปตาม พระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงขอให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนำเรื่องเสนอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเพื่อพิจารณาอนุมัติให้นายสุรินทร์ฯ ไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง รองเลขาธิการคุรุสภา ตั้งแต่วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๕ โดยให้นับ ระยะเวลาอันนั้นเหมือนเต็มเวลาราชการ ในการลาออกจากราชการเพื่อไปปฏิบัติงานในตำแหน่ง รองเลขาธิการคุรุสภานั้น นายสุรินทร์ฯ ยังประสงค์นับเวลาราชการระหว่างนั้น เหมือนเต็มเวลา ราชการตามพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์การสั่งให้ข้าราชการไปทำการซึ่งให้นับเวลาระหว่าง นั้นเหมือนเต็มเวลาราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่เนื่องจากนายสุรินทร์ฯ มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับ วิธีปฏิบัติและขั้นตอนการดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงมิได้ขออนุญาต จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการก่อน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้หารือ ไปยังกรมบัญชีกลางว่า หากภายหลังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการอนุมัติให้นายสุรินทร์ฯ ไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งรองเลขาธิการคุรุสภา ย้อนหลังตั้งแต่วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๕ แล้ว จะนับเวลาระหว่างนั้นเหมือนเต็มเวลาราชการตามพระราชกฤษฎีกา ดังกล่าวได้หรือไม่ กรมบัญชีกลางมีความเห็น สรุปความได้ว่า กรณีนายสุรินทร์ฯ ได้รับแต่งตั้ง

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๐๘๘๗ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ซึ่งสำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ให้ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการคุรุสภา ตั้งแต่วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๕ เป็นไปตามความประสงค์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ โดยนายสุรินทร์ฯ ได้ลาออกจากราชการเมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๑ เนื่องจากมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการปฏิบัติและขั้นตอนการดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์การสั่งให้ข้าราชการไปทำการซึ่งให้นับเวลาระหว่างนั้นเหมือนเต็มเวลาราชการฯ และนายสุรินทร์ฯ ประสงค์จะนับเวลาระหว่างนั้นเหมือนเต็มเวลาราชการตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงมิได้ขอรับบำเหน็จบำนาญ ดังนั้น เพื่อมิให้นายสุรินทร์ฯ ต้องเสียประโยชน์ในการนับเวลาระหว่างนั้นเหมือนเต็มเวลาราชการ หากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการหรือปลัดกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาเห็นว่า การปฏิบัติงานที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาของนายสุรินทร์ฯ เป็นไปตามความประสงค์ของทางราชการและเป็นประโยชน์แก่ทางราชการอย่างยิ่ง และได้อนุมัติย้อนหลังให้นายสุรินทร์ฯ ไปปฏิบัติงานที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาตั้งแต่วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๕ นายสุรินทร์ฯ ก็สามารถนับเวลาราชการระหว่างนั้นเหมือนเต็มเวลาราชการได้ ทั้งนี้ หากมีการสั่งให้นายสุรินทร์ฯ ไปปฏิบัติงานดังกล่าว เห็นควรให้แก้ไขคำสั่งลาออกจากราชการให้ถูกต้องต่อไปด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงขอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาอนุมัติให้นายสุรินทร์ฯ ไปปฏิบัติงานที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาตั้งแต่วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๕ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ศาสตราจารย์สุชาติ ธาดาธำรงเวช) ได้สั่งการในหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ ศธ ๐๔๐๐๙/๑๒๔๓ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๕ ว่า มอบสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปพิจารณาความเหมาะสม การลงนามอนุมัติย้อนหลังคงทำไม่ได้ และมอบสำนักนิติการสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้ความเห็นประกอบการพิจารณา

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้มีหนังสือที่ ศธ ๐๒๐๙/๑๐๕๑๔ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๕ นำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา) ว่า เรื่องนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

(๑) การอนุมัติให้นายสุรินทร์ฯ ไปปฏิบัติงานในตำแหน่งรองเลขาธิการคุรุสภา ซึ่งจะนับเวลาระหว่างนั้นเหมือนเต็มเวลาราชการเป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ตามมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์การสั่งให้ข้าราชการไปทำการซึ่งให้นับเวลาระหว่างนั้นเหมือนเต็มเวลาราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐

(๒) กรณีนายสุรินทร์ฯ ไปปฏิบัติงานในตำแหน่งรองเลขาธิการคุรุสภาซึ่งจะนับเวลาระหว่างนั้นเหมือนเต็มเวลาราชการได้ ต้องได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการก่อน ส่วนกรณีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจะอนุมัติย้อนหลังให้นายสุรินทร์ฯ ไปปฏิบัติงานที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาตั้งแต่วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๕ นั้น เห็นว่าการที่นายสุรินทร์ฯ ไปปฏิบัติงานที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาในตำแหน่งรองเลขาธิการคุรุสภา เป็นการปฏิบัติงานตามความประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ และการไปดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการคุรุสภาของนายสุรินทร์ฯ เป็นการช่วยเลขาธิการคุรุสภาบริหารกิจการของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาให้เป็นไปตามกฎหมายวัตถุประสงค์ของคุรุสภา ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด นโยบาย มติและประกาศของคณะกรรมการคุรุสภา ซึ่งเป็นประโยชน์ของทางราชการ จึงนำเสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการอนุมัติให้นายสุรินทร์ฯ ไปปฏิบัติงานที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาตั้งแต่วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๕ หรือพิจารณาสั่งการเป็นอย่างอื่นตามแต่จะเห็นสมควร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาแล้วได้สั่งการในหนังสือดังกล่าวว่า เนื่องจากเป็นประเด็นข้อกฎหมายที่มีความเห็นแตกต่างและกฎหมายก็ไม่ชัดเจน จึงให้ส่งประเด็นว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการอนุมัติกรณีนี้ได้หรือไม่ หรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กระทรวงศึกษาธิการจึงขอหารือมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจพิจารณาอนุมัติย้อนหลังให้นายสุรินทร์ฯ ไปปฏิบัติงานในตำแหน่งรองเลขาธิการคุรุสภา ตั้งแต่วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๕ โดยนับเวลาราชการระหว่างนั้นเหมือนเต็มเวลาราชการตามพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์การสั่งให้ข้าราชการไปทำการซึ่งให้นับเวลาระหว่างนั้นเหมือนเต็มเวลาราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้พิจารณาข้อหารือของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา) ผู้แทนผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ และนายสุรินทร์ อินทร์รักษา เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า หนังสือขอลาออกจากราชการของนายสุรินทร์ฯ เพื่อไปปฏิบัติงานในตำแหน่งรองเลขาธิการคุรุสภา ตั้งแต่วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๑ มิได้แจ้งความประสงค์ขอรับบำเหน็จบำนาญตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ โดยนายสุรินทร์ฯ ประสงค์ที่จะนับระยะเวลาสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญในระหว่างนั้นเหมือนเต็มเวลาราชการ และได้ติดตามเรื่องขอรับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมาเป็นระยะ ๆ จนล่วงเลยมา ๓ ปี จึงได้มีหนังสือสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาด่วนมาก ที่ ศธ ๕๑๐๒.๘/๕๑๖๑ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๔ ขอให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ ในฐานะต้นสังกัดเดิม เสนอเรื่องต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อขออนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และเมื่อครบกำหนดระยะเวลาในการไปปฏิบัติงานในตำแหน่งรองเลขาธิการคุรุสภาแล้ว นายสุรินทร์ฯ ได้กลับมารายงานตัวเพื่อแสดงเจตนาขอกลับเข้ารับราชการต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ แต่เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ ยังไม่ได้รับการสั่งการหรือตอบข้อหารือจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงยังไม่อาจคืนตำแหน่งหรือบรรจุกลับเข้ารับราชการได้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) พิจารณาข้อหารือประกอบกับข้อเท็จจริงเพิ่มเติมดังกล่าวแล้วเห็นว่า คำสั่งทางปกครองจะมีผลใช้บังคับต่อบุคคลตั้งแต่ขณะที่ผู้นั้นได้รับแจ้งเป็นต้นไป และย่อมมีผลตราบเท่าที่ยังไม่มีการเพิกถอนหรือสิ้นผลลงโดยเงื่อนไขหรือโดยเหตุอื่น^๑ โดยปกติการออกคำสั่งทางปกครองต้องให้มีผลตั้งแต่วันที่ที่มีคำสั่งเป็นต้นไป หากจะให้ให้มีผลย้อนหลังก็อาจกระทำได้ในกรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งและไม่เสียสิทธิหรือไม่รอนสิทธิผู้รับคำสั่งทางปกครอง ดังเช่นกรณีที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๒๔^๒ กำหนดแนวทางการโยกย้าย

^๑พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๔๒ คำสั่งทางปกครองให้มีผลใช้บังคับต่อบุคคลตั้งแต่ขณะที่ผู้นั้นได้รับแจ้งเป็นต้นไป

คำสั่งทางปกครองย่อมมีผลตราบเท่าที่ยังไม่มีการเพิกถอนหรือสิ้นผลลงโดยเงื่อนไขหรือโดยเหตุอื่น

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร.๐๒๐๓/ว.๒๕๕ เวียนกระทรวง ทบวง กรม ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๔

และการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งย้อนหลัง โดยห้ามมิให้ส่วนราชการสั่งแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการไม่ว่าจะเป็นข้าราชการประเภทหรือฝ่ายใดให้ดำรงตำแหน่งย้อนหลังไม่ว่าจะเป็นการเลื่อนขั้นหรือระดับตำแหน่งสูงขึ้นหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่การเลื่อนและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใหม่ที่ได้รับการกำหนดตำแหน่งเดิมให้เป็นขั้นหรือระดับสูงขึ้นย้อนหลัง ให้เลื่อนและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งย้อนหลังไปได้ไม่ก่อนวันที่ผู้มีอำนาจกำหนดตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการประเภทหรือฝ่ายนั้น ๆ จะกำหนดและข้าราชการผู้นั้นจะต้องเป็นผู้ที่ได้ดำรงตำแหน่งที่ได้รับการกำหนดเป็นขั้นหรือระดับสูงขึ้นอยู่แล้ว กรณีข้าราชการได้รับแต่งตั้งให้รักษาการหรือรักษาการในตำแหน่งนั้นอยู่ก่อนแล้ว ให้แต่งตั้งย้อนหลังไปได้ไม่ก่อนวันที่รักษาการหรือรักษาการในตำแหน่งนั้น และสำหรับข้าราชการที่ได้รับการบรรจุใหม่หรือบรรจุเข้ารับราชการก็สั่งให้บรรจุและแต่งตั้งย้อนหลังไปได้ไม่ก่อนวันที่ผู้นั้นได้รายงานเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ เว้นแต่กรณีรับโอน ดังนั้น การจะมีคำสั่งย้อนหลังจะต้องพิจารณาจากความจำเป็นตามข้อเท็จจริงเป็นรายกรณีไป

กรณีตามข้อหานี้ มาตรา ๒๘^๓ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ บัญญัติให้การสั่งให้ข้าราชการไปทำการใด ๆ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา โดยผู้นั้นยังไม่มีสิทธิรับบำเหน็จบำนาญและให้นับเวลาสำหรับการคำนวณบำเหน็จบำนาญในระหว่างนั้นเหมือนเต็มเวลาราชการ ประกอบกับมาตรา ๔^๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชกฤษฎีกา กำหนดหลักเกณฑ์การสั่งให้ข้าราชการไปทำการซึ่งให้นับเวลาระหว่างนั้นเหมือนเต็มเวลาราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติให้การสั่งให้ข้าราชการไปทำการใด ๆ ซึ่งมีใช้การสั่งการให้ไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ จะนับเวลาระหว่างนั้นสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญเหมือนเต็มเวลาราชการได้ตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ จะต้องได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีเจ้าสังกัด หรือปลัดกระทรวงที่รัฐมนตรีเจ้าสังกัดมอบหมาย ซึ่งจะเห็นได้ว่าการสั่งให้ข้าราชการไปทำการใด ๆ อันจะนับเวลาระหว่างนั้นเหมือนเต็มเวลาราชการได้จะต้องสั่งก่อนไปทำการดังกล่าว แต่เมื่อนายสุรินทร์ฯ ได้รับคำสั่งสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ที่ ๑๕๖/๒๕๕๑ เรื่อง แต่งตั้งรองเลขาธิการคุรุสภา สั่ง ณ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๑ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการคุรุสภา นายสุรินทร์ฯ มีความจำเป็นต้องเข้ารับหน้าที่ทันที และได้ยื่นใบลาออกในวันนั้น โดยหนังสือลาออกระบุว่า เป็นการลาออกเพื่อไปปฏิบัติงานในตำแหน่งรองเลขาธิการคุรุสภา ตั้งแต่วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๑ เป็นต้นไป ทั้งไม่ได้ระบุ

^๓มาตรา ๒๘ ข้าราชการที่ได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือน ซึ่งทางราชการสั่งให้ไปทำการใด ๆ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา ผู้นั้นยังไม่มีสิทธิรับบำเหน็จบำนาญ และให้นับเวลาสำหรับการคำนวณบำเหน็จบำนาญในระหว่างนั้นเหมือนเต็มเวลาราชการ

^๔มาตรา ๔ การสั่งให้ข้าราชการไปทำการใด ๆ ซึ่งจะนับเวลาระหว่างนั้นเหมือนเต็มเวลาราชการได้ตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ต้องเป็นการสั่งให้ไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศหรือเป็นการสั่งให้ไปทำการอย่างอื่น ซึ่งมีใช้การสั่งให้ไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศโดยได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีเจ้าสังกัด หรือปลัดกระทรวงที่รัฐมนตรีเจ้าสังกัดมอบหมาย ทั้งนี้ ให้มีระยะเวลาการไปปฏิบัติงานหรือไปทำการไม่เกินสี่ปีและการไปปฏิบัติงานหรือไปทำการดังกล่าวต้องเป็นประโยชน์แก่ทางราชการ

การสั่งให้ข้าราชการไปทำการใด ๆ ตามวรรคหนึ่ง หากมีระยะเวลาเกินหนึ่งปีให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามกฎหมายสั่งให้ข้าราชการผู้นั้นออกจากราชการและให้ถือเป็นการออกจากราชการเพื่อไปปฏิบัติงานตามมติคณะรัฐมนตรี

ขอรับบำเหน็จบำนาญอันแสดงถึงเจตนาที่จะคงสถานะทางราชการอยู่ ในการนี้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ ซึ่งมีอำนาจอนุมัติให้ข้าราชการในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ ลาออก ก็ได้ออกคำสั่งที่ ๕๙๘/๒๕๕๑ เรื่อง การอนุญาตให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาลาออกจากราชการโดยระบุนายเหตุตามบัญชีแนบท้ายคำสั่ง ว่า นายสุรินทร์ฯ ลาออกจากราชการเพื่อไปปฏิบัติงานในตำแหน่งรองเลขาธิการคุรุสภา กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๕ และได้ดำเนินการเรื่องบำเหน็จบำนาญให้นายสุรินทร์ฯ แต่ประการใด นอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ ซึ่งสมควรนำเสนอเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อนำเสนอต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเพื่ออนุมัติตามมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว กลับไม่ได้ดำเนินการใด อันเป็นความบกพร่องของกระบวนการขออนุมัติ

อนึ่ง ตามหลักกฎหมายทั่วไปบุคคลย่อมไม่อาจถือประโยชน์จากการกระทำใด ซึ่งตนมีส่วนผิดอยู่ด้วย แต่เมื่อปรากฏจากคำสั่งแจ้งของนายสุรินทร์ฯ ต่อหน้าผู้แทนผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ ว่า ครั้นเวลาล่วงเลยมาตนได้ติดตามการขออนุมัติจากรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นระยะ ๆ และมีหนังสือติดตามเป็นลายลักษณ์อักษรในวันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ จึงถือไม่ได้ว่านายสุรินทร์ฯ มีส่วนผิดแต่ประการใด ทั้งการไปปฏิบัติงานในตำแหน่งรองเลขาธิการคุรุสภาของนายสุรินทร์ฯ นั้น ก็อาจเป็นประโยชน์แก่ทางราชการและไม่มีบทบัญญัติกฎหมายใดห้ามรัฐมนตรีเจ้าสังกัดที่จะอนุมัติย้อนหลังไว้อย่างชัดเจน ประกอบกับการอนุมัติย้อนหลังนั้น มิได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งมาตรา ๙ แห่งพระราชกฤษฎีกาเดียวกันยังกำหนดให้เป็นดุลพินิจของรัฐมนตรีในกรณีที่มีเหตุอันสมควรและเป็นประโยชน์แก่ทางราชการอย่างยิ่ง ก็อาจพิจารณาอนุญาตให้ข้าราชการไปปฏิบัติงานหรือไปทำการนอกเหนือจากที่กำหนดในมาตรา ๔ มาตรา ๗ และมาตรา ๘ ได้ และโดยที่ข้อเท็จจริงตามข้อหาอันนี้เป็นข้อยกเว้นที่ใช้ได้เฉพาะกรณีนี้เท่านั้น ดังนั้น จึงเป็นดุลพินิจของรัฐมนตรีตามมาตรา ๙ ที่จะอนุมัติย้อนหลังให้นายสุรินทร์ฯ ไปปฏิบัติงานในตำแหน่งรองเลขาธิการคุรุสภา นับตั้งแต่วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๕ โดยนับเวลาราชการระหว่างนั้นเหมือนเต็มเวลาราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้

สำหรับกรณีการครบกำหนดระยะเวลาสั่งให้ข้าราชการไปทำการใด ๆ เกิน ๑ ปี ตามมาตรา ๖ (๑)^๖ ที่จะต้องกลับเข้ารับราชการแต่ข้าราชการผู้นั้นมิได้กลับเข้ารับราชการภายในกำหนดเวลาหรือตามคำสั่ง ให้ถือว่าข้าราชการผู้นั้นออกจากราชการตั้งแต่วันที่สั่งให้ไปทำการใด ๆ เห็นว่า เมื่อครบกำหนดระยะเวลาการปฏิบัติงานในตำแหน่งรองเลขาธิการคุรุสภาในเดือนตุลาคม ๒๕๕๕ แล้ว

มาตรา ๙ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องสั่งให้ข้าราชการไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศหรือไปทำการอย่างอื่นนอกเหนือไปจากที่กำหนดในมาตรา ๔ มาตรา ๗ และมาตรา ๘ หากรัฐมนตรีเจ้าสังกัดพิจารณาเห็นว่าการอนุญาตให้ไปปฏิบัติงานหรือไปทำการดังกล่าว มีเหตุอันสมควรและเป็นประโยชน์แก่ทางราชการอย่างยิ่ง ก็อาจพิจารณาอนุญาตให้ไปปฏิบัติงานหรือไปทำการดังกล่าวได้

มาตรา ๖ กรณีที่ครบกำหนดเวลาสั่งให้ข้าราชการไปทำการใด ๆ หรือกรณีที่ผู้มีอำนาจพิจารณาเห็นสมควรเรียกข้าราชการซึ่งถูกสั่งให้ไปทำการใด ๆ กลับมาปฏิบัติงานก่อนระยะเวลาที่สั่งให้ไปสิ้นสุดลง แต่ข้าราชการผู้นั้นไม่กลับเข้ารับราชการภายในกำหนดเวลาหรือตามคำสั่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีเป็นการสั่งให้ข้าราชการไปทำการใด ๆ ที่มีระยะเวลาเกินหนึ่งปีซึ่งผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามกฎหมายได้สั่งให้ข้าราชการผู้นั้นออกจากราชการตามมาตรา ๔ วรรคสอง ให้ถือว่าข้าราชการผู้นั้นออกจากราชการตั้งแต่วันที่สั่งให้ข้าราชการผู้นั้นไปทำการใด ๆ โดยให้ถือว่าตำแหน่งของข้าราชการผู้นั้นเป็นตำแหน่งว่าง

นายสุรินทร์ฯ ได้ไปรายงานตัวเพื่อแสดงเจตนาขอกลับเข้ารับราชการในช่วงเดือนเดียวกันตามหนังสือรับรองของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ แล้ว และเนื่องจากเป็นความสุจริตของนายสุรินทร์ฯ ที่ไม่สามารถทราบได้แน่ชัดว่ารัฐมนตรีจะพิจารณาอนุมัติให้เมื่อใด จึงยังไม่สามารถกลับเข้ารับราชการได้ ดังนั้น หากรัฐมนตรีได้อนุมัติย้อนหลังให้นายสุรินทร์ฯ ไปปฏิบัติงานในตำแหน่งรองเลขาธิการคุรุสภา ตั้งแต่วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๕ แล้ว การรายงานตัวเพื่อกลับเข้ารับราชการตามมาตรา ๖^๗ จึงเริ่มมีผลใช้บังคับเมื่อได้รับแจ้งการอนุมัติจากรัฐมนตรี

(นายอัชพร จารุจินดา)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พฤษภาคม ๒๕๕๖

---

^๗โปรดดูเชิงอรรถที่ ๖, ข้างต้น